

Warszawa, dnia 7 marca 2023 r.

Protokół trzeciego posiedzenia Parlamentarnego Zespołu ds. Rekonwersji Żołnierzy Wojsk Specjalnych i Funkcjonariuszy Służb Specjalnych

W dniu 7 marca 2023 r. w gmachu Senatu odbyło się posiedzenie Parlamentarnego Zespołu, poświęcone propozycjom do projektu ustawy, dotyczącej rekonwersji żołnierzy wojsk specjalnych oraz funkcjonariuszy służb specjalnych.

Otwierając posiedzenie Zespołu, przewodniczący Wadim Tyszkiewicz powiedział, że celem działalności Zespołu jest wypracowanie, ponad podziałami politycznymi, rozwiązań pozwalających wrócić do służby żołnierzom przeniesionym w stan spoczynku i pobierającym emeryturę, a mogącym jeszcze wesprzeć polską armię i zwiększyć bezpieczeństwo Polski. Dobrze byłoby przywrócić do służby ludzi posiadających wiedzę i doświadczenie. Senator zaznaczył, że przygotowywana ustawa ma objąć żołnierzy, którzy pełnili swoje funkcje a dziś przebywają na emeryturach.

Przedstawiciele żołnierzy i funkcjonariuszy wyrazili opinię, iż ustawę trzeba zawęzić do żołnierzy i funkcjonariuszy jednostek specjalnych i służb specjalnych. Grupa ta jest wąska, a na tle sytuacji geopolitycznej można wykorzystać umiejętności wyżej wymienionych i wciągnąć z powrotem w te szeregi. Żołnierze pobierający emeryturę, a mogący i chcący pracować jako np. instruktorzy, powracając z emerytury do służby mają emeryturę zawieszoną, za to ich pensja, zazwyczaj po przywróceniu do jednostek konwencjonalnych, wynosi mniej niż emerytura. W Izraelu, Stanach Zjednoczonych czy Wielkiej Brytanii, ludzie z jednostek specjalnych wykorzystywani są w różnych jednostkach jako instruktorzy, jak również w instytucjach sektora publicznego, gdyż podlegają definicji: „gotowego produktu do zagospodarowania”, jak sami siebie przedstawiciele określili.

Pani mec. Beata Mandylis z Biura Legislacyjnego KS stwierdziła, że celem nowelizacji ustawy jest wykorzystanie potencjału zawodowego żołnierzy i funkcjonariuszy. Po pierwsze, poprzez umożliwienie pierwszeństwa w zatrudnieniu w jednostkach sektora finansów publicznych byłych żołnierzy wojsk specjalnych oraz byłych funkcjonariuszy służb

specjalnych na stanowiskach odpowiadających wykształceniu, kwalifikacjom, wiedzy i sprawności psychofizycznej oraz, że zatrudnienie to dotyczy w szczególności wykonywania zadań oraz doradztwa w zakresie rozpoznawania zagrożeń oraz zwalczania przestępczości zorganizowanej, terroryzmu, szpiegostwa, sabotażu oraz ochrony przed cyberprzestępczością. Po drugie, w ustawie, pani mecenas wprowadziła definicję byłego żołnierza wojsk specjalnych oraz byłego funkcjonariusza służb specjalnych. Jeżeli chodzi o żołnierza, mec. Mandylis wprowadziła cezurę czasową (do dyskusji). Tak więc, przez byłego żołnierza wojsk specjalnych rozumie się osobę, która przez co najmniej 5 lat pełniła zawodową służbę wojskową w jednostce sił specjalnych, zaliczanej do wojsk specjalnych, stanowiących rodzaj sił zbrojnych w rozumieniu Ustawy o obronie Ojczyzny, w zespole bojowym lub w ramach realizacji działań operacyjnych lub bezpośredniego wsparcia działań operacyjnych w zakresie pozyskiwania informacji rozpoznawczych, wywiadowczych, analizy operacyjnej, kontroli dowodzenia, wsparcia lub zabezpieczenia bojowego. Głównym założeniem jest wspomniane 5 lat. Natomiast przez byłego funkcjonariusza służb specjalnych rozumie się osobę, która przez co najmniej 5 lat pełniła służbę w: SKW, SWW, ABW, AW lub w pododdziałach kontrterrorystycznych policji w jednostkach organizujących, prowadzących działania wywiadowcze lub kontrwywiadowcze lub wykonujących zadania specjalnej jednostki interwencyjnej.

Reprezentant gości uzasadnił potrzebę stworzenia ustawy w zakresie dwóch obszarów. Po pierwsze, jednostki specjalne wojska i policji mają problem z wypełnieniem stanów etatowych, ale również z utrzymaniem kadry instruktorskiej. Na wyszkolenie tzw. „specjalsa” państwo wydaje olbrzymie pieniądze, a sam proces jest długotrwały. Dlatego też mowa jest o ponownym wykorzystaniu ludzi z jednostek i służb specjalnych, a nie z każdej służby i jednostki. Chodzi o ponowne wykorzystanie ich wiedzy do szkolenia innych. Drugi obszar do wykorzystania potencjału wyżej wymienionych stanowi rozporządzenie CRR, które będzie niebawem obowiązywać. Za 2 lata, każdy podmiot infrastruktury krytycznej będzie musiał mieć „człowieka od budowania odporności tego podmiotu” w zakresie dywersji, zagrożeń sabotażowych i cyberbezpieczeństwa.

Istotą projektowanej zmiany ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym żołnierzy zawodowych oraz funkcjonariuszy służb specjalnych jest niezawieszanie lub niezmnieszenie świadczenia w przypadku ponownego przyjęcia, emeryta lub rencisty, do jednej ze służb wymienionych w art. 39a. Obecnie zaś wracający do służby, już jako pracownicy cywilni, tracą świadczenie na rzecz, często niższej, pensji. W charakterze powracającego już

pracownika cywilnego, nie mogą też korzystać np. z uzbrojenia, o czym nadmienili w trakcie obrad Zespołu.

W podsumowaniu, przedstawiciele żołnierzy i funkcjonariuszy zadeklarowali „chęć dalszego oddania wiedzy krajowi, który ich w nią wyposażył”. Członkowie Zespołu, po dopracowaniu projektu, zdecydują o podjęciu inicjatywy ustawodawczej w Senacie RP.

BSS (A.D.)